

08-05-2013

Bilag 5 - Bevarelse af udvalgets spørgsmål fra budgetseminaret

Sagsnr.
2013-70621

Teknik- og Miljøudvalget stillede på udvalgets budgetseminar den 4.-5. marts 2013 en række konkrete spørgsmål omkring Affaldsrådets økonomi. Flere af spørgsmålene er besvaret i flere af de bilag som er vedlagt sagen vedr. godkendelse af affaldsgebyrer for 2014, men nedenfor svares der specifik på de enkelte spørgsmål.

Dokumentnr.
2013-0151364-2

Sagsbehandler
Jens Purup

- 1. Historisk udvikling i takster og hvad betyder ubalancen for de fremtidige takster? og 4. Hvad er årsagen til, at der er særlig stor forskel på udgifter og indtægter i ordningerne for storskrald og haveaffald?*

Det samlede takstprovenu var uændret fra 2004 til 2011, men taksterne for de enkelte ordninger har ændret sig ligesom der er sket en anden fordeling ml. villa og rækkehuse på den ene side og etageboliger på den anden side. Disse ændringer er sket for sikre, at de enkelte ordninger og boligtyper i højere grad hviler i sig selv.

Da R98 eksisterede, var det selskabet, der i sin tid udformede forslag til takstregulativer ud fra selskabets driftsbudgetter osv. Kommunen overtog budgetlægningen og regnskabsopgørelserne for drift mv., herunder fastlæggelse af fordelingstal mv. mellem ordningerne, i forbindelse med nedlæggelse af selskabet.

Opgaven for forvaltningen var at tilrettelægge budgetter med skønnede omkostningsfordelinger for et helt nyt område, hvor der ikke var erfaringstal. Skønnet blev derfor baseret på en fordeling med udgangspunkt i R98's opgørelser.

Efter afviklingen af R98 har det vist sig, at fordelingen af omkostningerne på de enkelte ordninger ikke stemte overens med det skøn over fordelingen af omkostningerne som R98 fortog. Det betyder, at der ud fra hvile-i-sig-selv princip er en ubalance hvor især storskrald og haveaffald er underfinansieret. Hvis det samlede budget balancerede ville summen af ubalancen give nul, men når man fordeler et underskud i forhold til balancerne, så fremstår den største del af underskuddet på de ordninger hvor der er underskud.

Nedenstående ses procentandelene for 2009 (R98 udgangspunkt) og 2013 (efter udbud) baseret alene på omkostningerne til indsamling for de fire indsamlingsordninger:

Center for Miljø Affaldsområdet

Njalsgade 13 - 15
!502 København V
Postboks 454
2300 København S

Telefon
2620 2859

Mobil
2620 2859

E-mail
jepuru@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009595959

Få Nem affaldsservice
på www.kk.dk/affald

	Procentandel indsamling budget R2009	Procentandel indsamling budget 2013	Forskel
Dagrenovation	68 %	58 %	- 10 %
Storskrald/have	16 %	25 %	9 %
Genbrugsordninger	11 %	13 %	2 %
Farligt affald	5 %	4 %	- 1 %
Sum	100 %	100 %	-

Da gebyrsystemet i forbindelse med den ændrede lovgivning for opkrævning af erhvervsgebyrer direkte og ikke som tidligere over ejendomsskatten (huslejen), omlagde Københavns Kommune gebyrsystemet fra 1. januar 2011. I det nye system opkræves dagrenovationsgebyret efter antallet af boliger i en ejendom, ikke efter hvor meget affaldsvolumen, der er på den enkelte ejendom.

Fra 1. januar steg det samlede provenu. For at skabe balance mellem de forskellige ordninger steg eller faldt de enkelte ordningsgebyr forskelligt.

Fra 1. januar 2012 blev gebyret for villaer (ejendomme med én boligenhed) således ændret til at afhænge af tre forskellige beholderstørrelser. Herved faldt gebyret for villaer med 140 liter per uge, mens det steg for de ejendomme, der havde mere volumen.

Mellem 2011 og 2013 steg gebyret for farligt affald med 51 % svarende til 23 % om året. For storskrald var stigningen 37 % over perioden, eller 17 % om året. Desuden steg gebyrerne for haveaffald og genbrugsstation med ca. 5,5 % om året.

2. *Hvilke ordninger er lovpligtige og hvilke er ikke?*

Affaldsbekendtgørelsen¹ kræver, at kommunen etablerer ordninger for følgende former for affald:

Affaldsfraktion	Husholdninger	Virksomheder
Dagrenovation	Henteordning fra alle husholdninger	
Papiraffald	Indsamlingsordning fra husholdninger i bebyggelser, hvor der til stadighed er mere end 1000 indbyggere	
Papaffald og papemballager		
Glasemballageaffald	Indsamlingsordning	
Metalemballageaffald	Indsamlingsordning	
Plastemballageaffald	Indsamlingsordning	
Genbrugsstation	Bringeordning, adgang til mindst én	Adgang til mindst én genbrugsstation

¹ Bekendtgørelse om affald nr. 1309 af 18. december 2012.

Affaldsfraktion	Husholdninger	Virksomheder
	genbrugsstation	
Affald af imprægneret træ	Indsamlingsordning	Ordning (via genbrugsstation)
Bygge- og anlægsaffald	Ordning	
Farligt affald	Indsamlingsordning	
PVC affald	Indsamlingsordning	Ordning for ikke-genanvendeligt PVC-affald (via genbrugsstation)

Som det ses af tabellen, er der ikke krav om, at kommunen etablerer ordninger for storskrald og haveaffald, men det er en mulighed. Den har de fleste kommuner, herunder København, benyttet sig af for at undgå at affaldet havner i dagrenovationsbeholdere.

I København er ordningerne for affald af imprægneret træ og PVC affald fra erhverv etableret som en del af genbrugsstationerne.

3. *Er det muligt at kræve betaling, når borgere rekvirerer en container til storskrald? Hvad vil det betyde for taksterne, hvis man fjerner ordningen?*

Ja, det er muligt og kræver principielt en ændring af regulativet for husholdningsaffald. I flere kommuner er der i dag betaling for midlertidig opstilling af containere til storskrald.

I København vil en sådan ordning give udfordringer fordi store dele af affaldsindsamlingen er organiseret i puljer, hvor flere ejendomme af pladsmæssige hensyn deles om standpladser til affaldsbeholdere. Men disse ejendomme er individuelle ejendomme, der ikke er knyttet juridisk eller betalingsmæssigt sammen. Affaldsområdet skal opkræve gebyr hos den ejendom, der bestiller containeren, men udfordringen vil blive, at ejendommen vil have vanskeligt ved at forhindre, at de øvrige ejendomme i puljen / gården / området også benytter containeren.

I 2011 vedtog Teknik- og Miljøudvalget, at reducere muligheden for at få opstillet containere til storskrald, da de ofte indeholder andre affaldstyper, og at affaldet derfor er sværere at genanvende. I stedet skal affaldet stilles løst på en standplads. Af hensyn til arbejdsmiljøet skal det dog være muligt at bestille en midlertidig container i særlige tilfælde.

4. *Hvordan er taksterne i København i forhold til Frederiksberg og 6-byerne?*

Ved TMUs behandling af affaldsgebyrerne i 2012 var der udarbejdet et notat om sammenligning med gebyrerne i 6-by samarbejdet og Frederiksberg. Konklusionen på notatet var:

”Gennemgangen viser en stor variation i den service, som kommunerne giver. Hertil er der en række lokale forskelle f.eks. at antallet af etageboliger i København udgør mere end 90 %, hvor de øvrige ligger langt under, at indsamlingspriserne afhænger af opsamlingsenhederne og deres antal, at der er lønforskelle i forhold til provinsen og den lokale konkurrence mellem entreprenører osv. I København er indsamlingsprisen i det første udbud (for Brønshøj-Husum) betydelig højere, end den har været i de efterfølgende. I denne sammenligning har de andre kommuner været i gennem flere udbudsrunder. Forvaltningen forventer, at omkostningerne i Københavns Kommune vil falde yderligere i forbindelse med de næste udbudsrunder, sådan som det er sket i de øvrige kommuner.

Det vil således kræve en meget væsentlig arbejdsindsats fra forvaltningens og fra de øvrige kommuner side at gennemføre en egentlig benchmarking, så det er muligt at foretage en reel sammenligning mellem affaldsgebyrerne i København og de øvrige kommuner og den service, som bliver ydet til gengæld.

Overordnet set har Københavns Kommune et relativt højt serviceniveau. Det gælder især for indsamling af storskrald og haveaffald, hvor der ikke er begrænsninger i kundernes bestilling af afhentninger. Dette er ikke så omfattende hos andre kommuner, ligesom Frederiksberg som nævnt² har ændret på dette efter overtagelsen af opgaverne.”

Forvaltningen har indhentet oplysninger om Frederiksberg kommunes og 6-byernes satser for affaldsgebyrer for 2011-2013³. Oplysningerne er opgjort dels for villaer, dels for etageboliger (kun København, Frederiksberg, Århus og Odense). For hver af de 6 byer og Frederiksberg er der givet en kort summarisk beskrivelse af, hvilken service kommunen yder for affaldsgebyret.

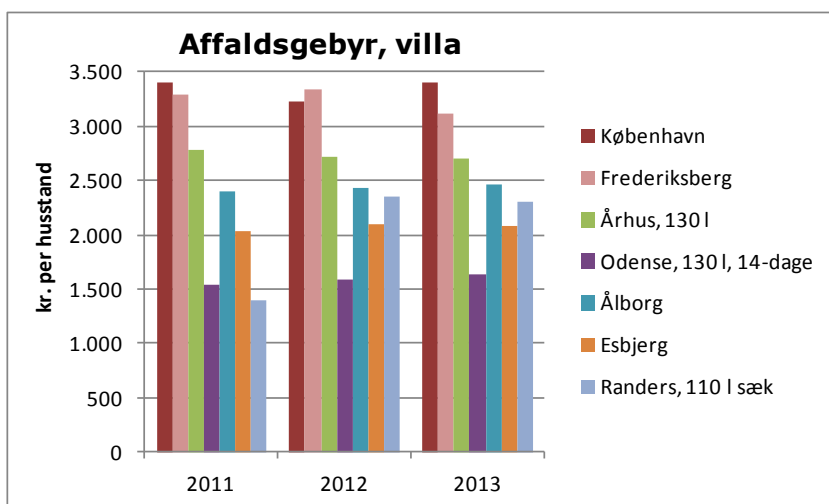
Opgørelserne er fremstillet per kommune og viser på skemaform det samlede affaldsgebyr, inklusive gebyr for administration og genanvendeligt affald, for en villa med en 140 liters affaldsbeholder eller lign. til dagrenovation. For etageboliger er opgørelsen under forudsætning af, at hver lejlighed har et affaldsvolumen på 125 liter. Alle affaldsgebyrer er inkl. moms.

² Frederiksberg Kommune har omlagt ordningen for storskrald og haveaffald, så der fra den 1. november 2010 skal betales for afhentning af containere.

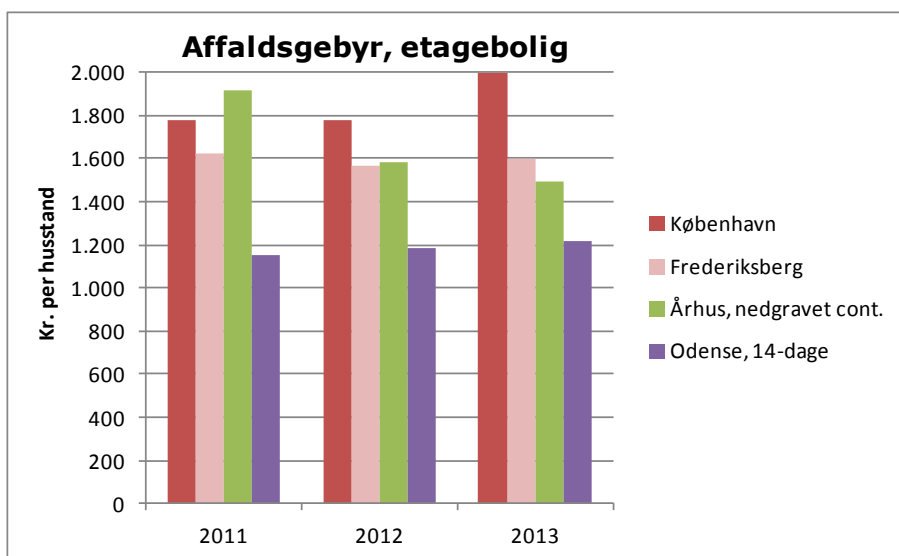
³ Et notat med 2011-2012 data findes på sagsnr. 2012-51353.

Gebyrerne for de seks byer og Frederiksberg i hhv. en villa og etagebolig ses af graferne nedenfor. Gebyret for villaer, i byer der henter dagrenovation hver uge, er mellem 2.085- 3.404 kr. per husstand per år i 2013. Gebyret i Frederiksberg er 3.116 kr. per husstand per år.

Gebyret for etageboliger er variationen noget mindre, 1.495 kr. i Århus Kommune og 2.001 kr. i Københavns Kommune. Indsamlingen i Århus Kommune foregår i nedgravede containere, hvor borgerne selv skal bringe deres affald til nærmeste container, der typisk er placeret på et gadehjørne. Containerne er væsentlig større, som regel mellem 4-5.000 liter, mod de 600 liters beholdere der anvendes i København.

Noter: 14-dage: tømning af dagrenovation hver 2. uge. 130 l eller 110 l sæk: alternativ volumen eller indsamlingssystem.

Noter: Nedgravet cont.: nedgravede containere i Århus midtby, 14-dage: tømning hver 2. uge.

5. *Hvorfor er affaldshåndteringen dyrere og dårligere i København end i andre kommuner? Hvorfor får kommunen ikke mere miljø for pengene?*

Med hensyn til om hvorvidt kommunen er dyrere henvises til forrige spørgsmål. Med hensyn til kvaliteten i affaldshåndtering blev der i den udbudsstrategi, som Borgerrepræsentationens godkendte for første generations udbud i april 2008, lagt stor vægt på at sikre høj kvalitet og service i opgaveudførelsen.

Derfor har der i forbindelse med udbud og kontraktstyring, at kommunens borgere får den kvalitet som der betales for. Gennem en effektiv kontraktstyring er det sikret, at antallet af kundeklager er faldet markant siden overtagelsen af opgaverne fra R98. Målinger af borgertilfredshed og faglig kvalitet i forbindelse med Teknik- og Miljøforvaltningens Helhedsorienterede Driftsstrategi (HOD) har vist en høj og stigende borgertilfredshed og en meget høj faglig kvalitet. Den faglige kvalitet måles bl.a. på om affaldet hentes til tiden, og at bestillinger leveres inden for fristerne. I forbindelse med den seneste måling i september 2012 var tallet for den faglige kvalitet 5 ud af 5 mulige.

Kommunens måde at udbyde opgaverne er blevet forgangseksempel for andre kommuner i Danmark og i Norden, som bl.a. har kopieret vores udbudskrav mm. Hertil er det især kontraktopfølgningen og det store fokus på arbejdsmiljø der har skabt interesse.

6. *Hvilke begrænsninger i handlemuligheder ligger samarbejdet med omegnskommunerne om eksempelvis Amagerforbrændingen og Vestforbrændingen*

Kommunens forpligtende samarbejde med omegnskommunerne er begrænset til hhv. Amager Ressourcecenter (tidligere Amagerforbrænding)Vestforbrænding og SMOKA. Der er tale om kommunale interessentskaber, der ifølge den kommunale styrelsesbeslov opfattes som ”specialkommuner”. Kommunen er forpligtet til at betale de takster som interessentskabernes politiske valgte generalforsamling fastsætter.

De ydelser som interessentskaberne leverer er: affaldsforbrænding med energiudnyttelse, deponering (AV Miljø), drift af genbrugsstationer og andre fælles ordninger, samt modtagelse og håndtering af farligt affald.

Kommunen er ifølge vedtægterne forpligtet til at levere det affald til behandling som ifølge de kommunale regulativer skal til henholdsvis forbrænding, deponering eller specialbehandling.

Forpligtelserne hænger sammen med at der skal være sikkerhed for de fortagne investeringer i anlæg.

I forbindelse med regeringens længe annoncerede Ressourcestrategi forventes det, at der vil ske en liberalisering af det forbrændingsegnede affald, som kommunerne herefter skal udbyde på et marked.

7. *Hvor stort er effektiviseringspotentialet? Hvor langt kan man nå af den vej for at opnå balance mellem udgifter og indtægter? Hvilke ordninger giver mest effekt på kommunens mål?*

I forbindelse med forvaltningens forslag til en genopretning af økonomien på affaldsområdet er forvaltningen kommet med forslag til effektiviseringer og serviceændringer for i alt 102 mio. kr. over 5 år. Hertil kommer forventede yderligere indtægter fra erhverv på ca. 47 mio. kr. Der vil desuden kunne opnås yderligere effektiviseringer i forbindelse med genudbud af indsamlingsopgaverne, hvor tilbudsgivere denne gang vil stå mere frit med hensyn til at effektivisere indsamlingen.

På det administrative niveau er Affaldsområdet, på lige fod med resten af forvaltningerne i kommunen, underlagt krav til effektiviseringer og rationaliseringer. I forvaltningens ovennævnte forslag er der indeholdt forslag til yderligere digitalisering af kundebetjeningen, mere effektiv håndtering af kundehenvendelser og projektstyring. Det har hele tiden været målet for den nye bestillerorganisation i affaldsområdet, at det skal være en effektiv og professionel kunde- og kontraktstyringsorganisation.

8. *I hvilken kategori ligger erhvervsaffald, og hvilken betydning har erhvervsaffald for taksterne?*

I forhold til de kommunale affaldsordninger anvender erhvervene først for fremmest ordninger for dagrenovation og genbrugsstationer. Efter en ændring af bekendtgørelsen må erhverv i ejendomme med blandede boliger og erhverv også benytte kommunens øvrige ordninger. Da erhverv og boliger i blandet byggeri anvender det samme affaldsmateriel er det vanskeligt at fastsætte erhvervenes nøjagtige anvendelse af ordningerne. Det betyder, at det er vanskeligt at fastsætte gebyrer, der afspejler den faktiske anvendelse af kommunens ordninger.

Da kommunen ikke ved præcist hvilke erhverv der benytter de kommunale ordninger har det vist sig, at være en betydelig udfordring at få de skønnede omkostninger hjem over

erhvervsgebyrerne. Denne situation har medvirket til de betydelige underskud der er oparbejdet på affaldsområdet.

9. *Oversigt over hvilke udgifter der går til administration i CMI og forklaring på stigning*

Omkostningerne til administration budgetteres/konteres primært under kontoen for Fælles Formål, i daglig tale kaldet administrationskontoen. Kontoens formål er at samle omkostninger, som er fælles for alle affaldsproducenter (borgere og virksomheder) - f.eks. affaldsplanlægning, og som ikke kan henføres til de enkelte ordninger.

Gebyr til administration indeholder derfor også andre omkostninger end de "rene" administrationsomkostninger. Kontoen kan deles op i drift og udvikling, omkostninger til andre for opkrævning mv., overheadomkostninger mm., samt løn -, personale- og administrationsomkostninger:

- Drift og udvikling omfatter projektudvikling mv. og driftsomkostninger f.eks. til konsulentbiler mv. Dette udgjorde samlet ca. 5-6 mio. kr. i 2012. Hertil var der ca. 8 mio. kr. uforbrugte midler til projektudvikling i forhold til budget 2012.
- Omkostninger til andre omfatter bl.a. betaling for opkrævning af gebyrer, administrationsbidrag til Vestforbrænding mm., som udgjorde ca. 20 mio. kr. i 2012.
- Overheadomkostninger (husleje, it-udstyr, telefoner osv., betaling for affaldsservice, andel af TMF administration, KoncernService mv.) udgjorde ca. 30 mio. kr. i 2012.
- Løn, personale og administration udgjorde en samlet omkostning på ca. 35 mio. kr. i 2012, hvoraf den samlede lønudgift var på ca. 26 mio. Resten er omkostninger til ekstern bistand, personaleomkostninger, indkøb, IT-systemer, kommunikation.

Udviklingen i omkostninger 2009 - 2012

Nedenstående skema viser de bogførte omkostningerne på Fælles Formål for perioden 2009-2012:

Omkostninger fælles formål	2009	2010	2011	2012
Bidrag til adm. (overheadomkostninger)	10	32	9	30
Løn	22	19	27	26
Projekter og plan	1	12	12	1
It	8	10	6	6

Opkrævning mv. (omkostninger til andre)	5	5	9	20
Information	3	4	4	4
Udbud mv.	2	5	2	2
Øvrige	6	4	6	4
I alt	58	91	75	92

Udviklingen i omkostninger til Fælles Formål (herunder administration) Regnskab 2009 - 2012

10. Hvilken betydning har opdelingen af områder og giver det nogle særlige københavnerudfordringer?

Opdelingen af de udbudte opgaver er dels sket i bydelsentrepriser på de driftstunge opgaver (fx dagrenovation, storskrald, papir mv.) og dels i kommuneentrepriser på de mindre opgaver (fx haveaffald, glas mv.). Det er sket for at sikre entrepriser, der i omfang svarer til, hvad der er normalt på det danske marked. Desuden var det et krav fra Konkurrencerådet i forbindelse med godkendelse af ophørsaftalen med R98, at opgaverne blev opdelt for at sikre tilstrækkelig konkurrence.

Både entreprisestørrelsen og det at udbuddene af opgaverne er fordelt over tre år betyder at man undgår, at R98s monopol på affaldsindsamlingen bliver erstattet af et nyt privat monopol. Endelig er der den fordel, at det er muligt at benchmark de enkelte entrepriser mht. til kvalitet, service og priser.

Erfaringerne fra udbuddene viser, at de opnåede priser i de seneste runder ikke afviger væsentligt fra markedspriserne.

Forvaltningen har derfor ikke erfaret at opdelingen af opgaver og udbud har givet særlige særlige københavnerudfordringer.

11. Hvilke muligheder er der for at finansiere klimatiltag gennem taksterne?

Det er kun muligt at finansiere initiativer, der er relateret direkte til affaldshåndteringen. En række af initiativerne i Ressource- og Affaldsplan 2018 udspringer af kommunens klimaplan, KBH 2025. Det er for eksempel indsatsen med at forebygge og genanvende plastaffald samt tung transport på biogas, blandt andet til kommunens egne skraldebiler.